

den forefættne Examen hos Dyrigheden er i meget uhensigtsmæssig Form, for at prøve, om et ungt Menneſte har opnaaet den Kundskab og Modenhed, om det ſaaledes har benyttet Statens Forſorg for den almindelige Folke-dannelse, at Staten derved kan være tilfreds-stillet og tilſtaa det de borgerlige Rettigheder. Det maa vel af Alle anſees for i høi Grad forſeilet, ſaaledes uden videre at ſige, at de juridiske Dyrighedsperſoner, ſom hidtil ſlet In-tet have havt at gjøre med diſſe Anliggender, paa eengang uden nogen Anviſning ſkulle være Ungdommens Examinatorer, og iſølge Examens Udſald afgjøre, om den eller den ſkal admitteres til Udøvelſen af Borgerret. Jeg troer altsaa at have eſterviſt i diſſe væsentlige Punkter — (thi mod hvad der er fore-ſtaaet om Eden har jeg mindre at bemærke, og jeg antager, at der i det Hele maa træffes en ſaadan Foranſtaltning) — jeg troer, ſiger jeg at have eſterviſt i diſſe væsentlige Punkter, at Lovudkaſtet ikke løſer den Opgave, det har ſat ſig. Jeg ſkal endnu omtale een Ting uforbeholdent, uagtet jeg veed, at Miſfor-ſtaeſe og Miſthyndning derved ligge meget nær; men jeg ſkal gaae lige til Sagen. Det er i Udkaſtet med Omhu indſkærpet ved enhver af diſſe Handlinger, der henlægges fra Kirken til Dyrigheden, at Handlingen hos Dyrigheden ſkal ſkee uden Betaling. Jeg for min Deel hører til dem, der ikke betragte den Betaling, ſom ydes for enkelte kirkelige Hand-linger, med Gunſt; men jeg ſiger, at det er aldeles uretfærdigt, at det er at ſtille en Præmie for Udtrædelse af Kirken — ikke Folkekir-ken, men alle Kirker, — at beſtemme, at alle diſſe Handlinger ſkulle foregaae uden Beta-ling, naar de foretages paa andre Steder, imedens der i Kirken kræves en Beta-ling, ſom Kirken ikke endnu er ſat iſtand til at opgive, en Betaling, ſom deſuden ingenlunde ydes alene eller for al væsentlig Deel for kirkelig Virkſomhed. Præſterne have Offer og Accidenter ſom en Deel af deres Løn; der er mange Steder, hvor det i det Ringeſte er meget tvivlsomt, om den enkelte Præſt kan undvære denne Indtægt; det ligger idetmindſte ikke i hans Beſoiſe at lade den falde bort og derved kaſte et falſt Skin paa

ſine Embedsbrødre. Det er dernæſt ikke blot Præſterne, men en Mængde andre Kirkebe-tjente, ſom have Indtægter af diſſe Handlinger. Denne Betaling oppebæres nu, ſom ſagt, for en ſtor Deel ikke for det kirkelige i Hand-lingen, men den er tillagt for Arbejde, ſom Staten paalægger Præſterne ſom ſine borger- lige Embedsmænd. Der er paalagt Præſterne en ſtor Mængde borgerlige Forretninger, over hvis Tiltagen i en Række af Aar de have fort bittere Klager; jeg ſkal for min Deel ſtræbe eſter, at diſſe Forretninger kunne formindſkes, ligesom jeg hidtil i det Ringeſte har ſtræbt for, at de ikke ſkulle blive forøgede, at man ikke paalægger Præſterne at deeltage i den ene of- ſentlige og communale Virkſomhed eſter den anden. Det er paalagt Præſterne, i Forbin- delse med de kirkelige Handlinger, at føre Føds- ſelsregiſtere, det er paalagt dem at føre Ægte- ſkabsregiſtere, det er paalagt dem at føre Døde- regiſtere, og ſørge for, at det verificeres, om de, der anmeldes til Begravelſe, virkelig ere døde, det er paalagt dem at give Conſtrmand- liſter til Brug ved Udſkrivningsvæſenet o. ſ. v. Hvis De nu, mine Herrer! tænke Dem ikke nogle enkelte Tilfælde, men den hele Række af ſlige Forretninger, der udføres af Præſterne, ſaa ville De vel indſee, at det hele borgerlige Arbejde hermed ikke uden videre kunde overlæg- ges paa Dyrigheden og kræves udført af den uden Betaling. Men, naar vi ikke kunne det, ſaa er det en høi Grad af Ubillighed at ſige: Arbejdet ſkal i Almindelighed udføres af Præſterne for Betaling, men det ſkal for de Enkelte, ſom ikke ville have med Præſten eller Kirken at gjøre, udføres uden Betaling. Dette er en Betragtning, ſom for mig ſlutter ſig til hvad jeg allerede i Begyndelſen antydede: man ſkal ikke ved Evang, man ſkal ikke engang ved Løſkemidler føre Nogen til Folkekirken eller til noget andet Troesſamfund, men man ſkal heller ikke ſtille den Kirke, ſom Grundloven har be- tegnet ſom Folkekirke, i et beſtemt ugunſtigt Forhold ligeover for Den, der ikke vil høre til den eller nogen anden Kirke. Det hjælper ikke at ſige, at man begunſtiger den ved Løn og Guds, thi der er ikke Spørgſmaal om de geiſt- lige Embedsmænd, der er Spørgſmaal om Kir- ken og Menigheden. Man ſkal ikke løſte No-